

Den ondartede Lungesyges Forekomst i Holland.

En Berigtigelse af Dr. med. B. Bang.

I min Artikkel i nærværende Tidsskrifts forrige Bind »Bemærkninger i Anledning af vor Kvægudførsel til England« har jeg omtalt den ondartede Lungesyges særdeles betydelige Tilbagegang i Holland, og efter Indberetningerne fra det engelske Veterinærdepartement*) har jeg blandt andet anført, at den nævnte Sygdom i 1882 ikke var konstateret hos et eneste Dyr i dettes levende Live, medens man ved Undersøgelsen af det i det afsøndrede »Spoelingsdistrikt« slagtede Kvæg endnu havde fundet Lungerne angrebne hos 62 Stykker Kvæg, som i levende Live ikke havde viist Sygdomstegn.

Jeg mente at have disse Angivelser fra tilstrækkelig god Kilde, men det har ikke desto mindre viist sig, at de ikke ere ganske korrekte. Det fremgaaer nemlig af den officielle hollandske Indberetning**), at Lungesygen endnu i 1882 optraadte udenfor Spoelingsdistriktet nemlig i 3 Kommuner i Sydholland og 1 i Nordholland. I den førstnævnte Provins konstateredes den hos 10 Dyr i deres levende Live og gav Anledning til Nedslagning af 3 Besætninger med ialt 87 Høveder; hvor mange af disse der herved fandtes angrebne, an-

*) Annual Report of the veterinary Department of the Privy Council office 1882. Side 5 og 35.

**) Verslag aan den Koning van de bevindingen en handelingen van het veeartsenijkundig staatszoezicht in het jaar 1882 Side 14—23.

For at have faaet Lejlighed til at gjøre mig bekendt med dette Aktstykke er jeg Hr. Dyr læge J. St. Pedersen i Hørning megen Tak skyldig.

gives ikke bestemt, men de ere medindbefattede i en Liste over 664 Høveder, der bleve nedslagne som »mistænkte« dels udenfor dels især i Spoelingsdistriktet, og iblandt disse 664 fandtes 153 (23 pCt.) angrebne af Sygdommen.

I et af de 3 Udbrud var Smitten uden Tvivl bragt fra syge Besætninger indenfor Spoelingsdistriktet, idet Sygdommen optraadte paa en Ejendom umiddelbart udenfor Grænsen af dette Distrikt, og Ejeren var nær beslægtet med flere indenfor den afspærrede Del boende Mænd, i hvis Besætninger Sygdommen fandtes. Derimod kunde man i de 2 andre Udbrud ikke opdage den Vej, ad hvilken Smitten var bragt. Det ene Sted viste det sig vel sluttelig, at der havde været tilført Besætningen en Ko, som var bleven syg og derpaa skaffet af Vejen, men hvorfra denne Ko var kommen, kunde ikke oplyses.

Det var ligesaa lidt muligt at opdage Smittens Kilde ved Udbruddet i Nordholland. Efter at der siden Marts 1881 ikke havde viist sig ondartet Lungesyge i denne Del af Landet, fandt Distriktsdyrlægen i Slutningen af December 1882 ved Sektionen af en selvdød Ko, at den var død af denne Sygdom, og ved den derpaa følgende Nedslagning af den 22 Høveder omfattende Besætning fandtes 6 mere eller mindre angrebne af Sygdommen. Gaarden laa helt afsondret, og der var kun tilkjøbt 2 Kalve, som vare fødte i Besætninger i samme Kommune, og paa disse Steder var Kvæget tilsyneladende sundt.

Disse Data belyse ganske godt, hvor vanskeligt det er at udrydde den ondartede Lungesyge. Vi se den dukke op igjen efter henved 2 Aars Forløb paa Steder, hvor den synes udryddet, og vi se den optræde, uden at det er muligt at finde den Vej, ad hvilken Smitten er indført, — uden Tvivl fordi der endnu hist og her findes Individuer, angrebne af »latent« Lungesyge, som unddrager sig enhver Kontrol.

Med Hensyn til Sygdommens Forhold indenfor selve Spoelingsdistriktet indeholder den hollandske Beretning følgende Oplysninger. Det havde i længere Tid vakt Opmærksomhed, at Lungesygen vedblev at forekomme paa enkelte

begrænsede Steder, ja endog hos den samme Ejer. Man fattede Mistanke om, at der i saadanne Hjørde maatte findes gjennemsygede Dyr, som holdt Smitten vedlige, og for at faa Vished herom foreslog Distriktsdyrlægen i August 1881 at slagte de paa dette Tidspunkt i Schiedam tilstedeværende mistænkte Besætninger. Herved fandt man i mange af Dyrenes Lunger Tegn paa, at de i mere eller mindre betydelig Grad havde lidt af Lungesygen. Som Følge heraf har man siden Foraaret 1882 anvendt Nedslagning af mistænkt Kvæg ogsaa indenfor Spoelingsdistriktet; dog har man i Almindelighed ikke bragt denne Forholdsregel i Anvendelse, før der i en Flok havde viist sig 2 Tilfælde. I enkelte Tilfælde — ved smaa Besætninger, og navnlig naar disse ikke kunde holdes tilstrækkelig godt afsondrede, — har man dog allerede ved det første Sygdomstilfældes Opstaaen anvendt total Nedslagning. I Slagtehusene i *Schiedam*, *Overschie* og *Delfshaven* fandt man nu i Aaret 1882 184 Høveder, tilhørende 56 forskjellige Ejere, angrebne af Lungesyge, og der blev nedslaaet 572 Stykker mistænkt Kvæg, af hvilket — som før anført — omtrent 23 pCt. fandtes angrebne af Sygdommen*). Den af Staten til Bekæmpelse af smitsomme Sygdomme bevilgede Sum, 200000 Gylden, viste sig som Følge heraf utilstrækkelig og blev i Efteraaret forhøjet med 50000 Gylden.

Beretningen indeholder dernæst Meddelelse om forskjellige Andragender, der fra Handelskamre og Landbrugsselskaber vare rettede til Regjeringen om at gjøre de størst mulige Anstrængelser for at fremskynde Lungesygens fuldstændige Udryddelse af Landet. I den Anledning oplyses det, at man fra den engelske Regjering havde faaet Vished om, at der ikke vilde kunne opnaaes større Frihed til Indførsel af Kvæg fra Holland, førend Landet et helt Aar havde været frit for den ondartede Lungesyge.

*) Der er en ringe Uoverensstemmelse mellem de paa forskjellige Steder anførte Tal, idet Summen af de 87 + 22 mistænkte Høveder, der nedsløges udenfor Spoelingsdistriktet, og de ovennævnte 572 jo udgjør 681 og ikke som paa et andet Sted anført 664.